

dar, nego tražim plod koji raste vama u korist. (18) A ja sam dobio baš sve, pa i više od toga. Obilno sam opskrbljen sad kad sam od Epafrodita primio ono što ste vi poslali: miomiris, ugodnu žrtvu, dragu Bogu. (19) A Bog moj namirit će svaku potrebu vašu iz svog blaga u slavi Pomazanika Isusa. (20) Neka je našem Bogu i Ocu slava za sva vremena! Amen.

Posljednji pozdravi

(21) Pozdravite svakog pravovjernog kao sljedbenici Pomazanika Isusa. Pozdravljaju vas braća koja su sa mnom. (22) Svi vas pravovjerni pozdravljaju, posebno oni iz careve kuće.

(23) Neka je milost Gospodina Isusa Pomazanika s vašim duhom.

POSLANICA APOSTOLA PAVLA KOLOŠANIMA

Apostol Pavao napisao je ovu poslanicu vjerovatno za vrijeme prvog zatočenja u Rimu, gdje je bio osuđen na kućni pritvor. Vrijeme pisanja smješta se u 60. god. n. e., kad su napisane i poslanice Efežanima i Filemonu.

Tokom Pavlova trogodišnjeg služenja u Efezu, Epafra je povjerovao radosnoj vijesti o Pomazaniku i o tome je propovijedao u Kolosu, trgovačkom gradu provincije Azije. Ondje je upravo nastajala jedna zajednica vjernika. Kasnije su neki lažni učitelji uznemiravali tu zajednicu. Epafra je otputovao u Rim da to saopći Pavlu, pa je Pavao na sve to odgovorio ovom poslanicom.

Hereza kojoj se Pavao usprotivio sastojala se od mješavine ekstremne forme judaizma i jedne rane forme gnosticizma. Ta hereza je sadržavala sljedeće elemente: religijski eksternalizam – držao se zbira pravila u vezi s dopuštenim jelom i pićem, religijskim svetkovinama (2:16–17) i obrezanjem (2:11; 3:11); asketizam – “Ne dotiči, ne kušaj, ne diraj!” (2:21, 23); štovanje anđela (2:18); tajno znanje (gnoza) – gnostici su se hvastali time (2:18), ali je Pavao naglašavao da je Pomazanik jedan “u kome su sakrivena sva blaga mudrosti i znanja” (2:3); pouzdavanje u ljudsku mudrost i predanje (2:4, 8); obezvjeđivanje Pomazanika – Pavao kazuje o tome u 1:15–20; 2:2–3, 9.

Svrha pisanja ovog spisa očituje se u Pavlovu nastojanju da odbaci herezu koja je bila prisutna u Kolosu. Da bi postigao tu svrhu, on veliča Pomazanika kao sami lik Božiji, kao Stvaraoca i preegzistentnog Uzdržavatelja svih stvari, kao onoga koji je glava vjerničke zajednice, kao prvoukrsnulog, kao božansku puninu u tjelesnom liku i kao izmiritelja između Boga i svih stvorenja. “Kroza nj ste vi upotpunjeni”, uzvikivao je Pavao u 2:10.

1 Pavao, apostol Isusa Pomazanika voljom Božijom, i brat Timotej,
(2) Kološanima – pravovjernima i vjernoj braći i sestrama koji slijede Pomazanika: milost vam i mir od Boga, Oca našega.

Zahvala i molitva

(3) Zahvaljujemo Bogu, Ocu našega Gospodina Isusa Pomazanika, uvijek se moleći za vas, (4) pošto smo čuli za vašu vjeru u Pomazanika Isusa i ljubav koju imate prema svim pravovjernima; (5) zbog nade koja je za vas položena na nebu, za koju ste prije čuli u riječi istine, Radosnoj vijesti, (6) koja vam je došla. Ona i u svem svijetu neprestano

donosi plod i buja, baš kao što je činila i u vama od onoga dana kad ste čuli za nju i shvatili milost Božiju u istini; (7) baš kao što ste to naučili od Epafre, našeg voljenog druga koji služi s nama, koji je u naše ime vjeran sluga Pomazanikov, (8) a on nas je i obavijestio o ljubavi koju vam daje Duh.

(9) I iz tog se razloga, od onog dana kad smo čuli za to, nismo prestali moliti za vas i tražiti da budete ispunjeni spoznajom Božije volje u svoj duhovnoj mudrosti i razumu, (10) da hodite kako je dostojno Gospodina, da mu ugodite u svakom pogledu, dok donosite plod u svakom dobrom djelu i raste u spoznaji Boga, (11) ojačani svom snagom što dolazi od njegove slavne moći, pripremljeni da sve

izdržite sa strpljenjem, dok radosno (12) zahvaljujete Ocu, koji nas je učinio sposobnim da imamo udjela u baštini pravovjernih koji su u svjetlu. (13) Jer on nas je spasio od vlasti tame i prenio nas u kraljevstvo svoga voljenog Sina, kroz koga (14) mi imamo otkupljenje, oproštenje grijeha.

Neuporedivi Pomazanik

(15) On je slika nevidljivog Boga, prvjenac nad svim stvorenjima. (16) Jer kroz njega sve je stvoreno, i na nebu i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo prijestolja ili gospodstva, bilo vladari ili vlasti – sve je stvoreno po njemu i za njega. (17) On je prije svega, i u njemu sve opstaje. (18) On je i glava tijela, zajednice, i on je njen početak, prvjenac koji je uskrsnuo iz mrtvih, da dođe i da u svemu bude prvi. (19) Jer Ocu se svidjelo da njegova punina obitava u njemu, (20) i da kroz njega pomiri sa sobom sve, bilo na zemlji ili na nebu, uspostavljajući mir njegovom krvlju prolivenom na križu.

(21) Pa iako ste se vi prije bili otuđili [od Boga] i neprijateljski razmišljali, zaposleni zlodjelima, (22) ipak vas je on sad pomirio smrću ljudskog tijela Pomazanikova, da vas izvede preda se posvećene i nedužne i besprijekorne – (23) ako doista ustrajete u vjeri učvršćeni i postojani, i neudaljeni od nade Radosne vijesti, koju ste čuli, koja je propovijedana svim stvorenjima pod nebom i kojoj ja, Pavao, postadoh sluga.

(24) Sad se radujem svojim patnjama zarad vas, i u svome biću dajem svoj doprinos u ime njegova tijela, koje je zajednica, dopunjujući ono što nedostaje Pomazanikovim mukama. (25) Toj zajednici ja postadoh sluga po nalogu od Boga koja mi je podarena u vašu korist, da potpuno izvršim propovijedanje riječi Božije, (26) tajnu koja je bila sakrivena vijekovima i kroz naraštaje, a sad je objavljena njegovim pravovjernima, (27) kojima je Bog želio obznaniti kakvo je među nejevrejima bogatstvo slave te tajne, koja je Pomazanik među vama, nada slave. (28) Mi njega navješćujemo, opominjući svakoga i poučavajući svakoga u svoj mudrosti, da svakoga predstavimo [Bogu] savršenim kroz Pomazanika. (29) Zato se ja i trudim, boreći se svom snagom prema njegovoj moći, koja silno djeluje u meni.

Vi ste sazdan kroz Pomazanika

2 Jer želim da znate koliko se mnogo borim za vas i za one u Laodikeji i za sve one koji se

nisu sreli sa mnoom licem u lice, (2) da se ohrabre njihova srca, pošto su se ujedinila u ljubavi, i da postignu sve blago potpunog uvjerenja razuma i spoznaju istinski Božiju tajnu, Pomazanika, (3) u kome su sakrivena sva blaga mudrosti i znanja. (4) Ovo velim da vas niko ne bi zaveo uvjerljivim govorom. (5) Jer iako sam ja odsutan tijelom, ipak sam s vama duhom; radujem se što vidim da je u vas sve uredu i da je postojana vaša vjera u Pomazanika.

(6) Zato, kako ste primili Pomazanika Isusa Gospodina, tako živite slijedeći ga, (7) čvrsto ukorijenjeni i izgrađeni u njemu i učvršćeni u vjeri, kao što ste i poučeni, obilno zahvalni.

(8) Pazite da vas neko ne zarobi mudrovanjem i ispraznom prijevarom, zasnovanim na ljudskom predanju i osnovanim na načelima svijeta, a ne na Pomazaniku. (9) Jer u njemu obitava sva punina božanstva u tjelesnom obliku, (10) i kroza nj ste vi upotpunjeni, i on je glava svakog vladara i vlasti, (11) te ste u njemu i obrezani duhovnim obrezanjem, uklanjanjem grešne ljudske prirode Pomazanikovim obrezanjem, (12) ukopani s njim u umočenju u kojem ste i uskrsnuli s njim vjerom u moć Boga, koji ga je podigao iz mrtvih. (13) Kad ste bili mrtvi zbog svojih prijestupa i neobrezanosti svoje ljudske prirode, on vas je oživio s njim, kad nam je oprostio sve naše prijestupe, (14) poništivši zapis o dugu koji je svojim odredbama bio protiv nas, i koji je bio na našu štetu. On ga je uklonio prikovavši ga na križ. (15) Kad je razoružao vladare i vlasti, učinio ih javnim primjerom slaveći kroza nj pobjedu nad njima.

(16) Zato neka vam niko ne sudi zbog jela ili pića, ili zbog blagdana ili mlađaka ili subote – (17) to je sve samo sjena onog što dolazi, ali je utjelovljeno u Pomazaniku. (18) Neka vam niko ne uzme vašu nagradu na prijevaru uživajući u samoponižavanju i obožavanju anđela, govoreći o pojedinostima onog što je vidio, bezrazložno naduven svojom ljudskom pameću, (19) a ne držeći se čvrsto za glavu¹, od koje cijelo tijelo, opskrbnjeno i povezano zglobovima i tetivama, raste Božijim djelom.

(20) Ako ste s Pomazanikom postali mrtvi za osnovna načela svijeta, zašto se – kao da još živite u svijetu – pokoravate odredbama poput: (21) “Ne dotiči, ne kušaj, ne diraj!” – (22) svemu što se odnosi na ono čemu je suđeno da nestane kad se

¹ Tj. Pomazaniku.

upotrijebi – to su zapovijedi i učenja ljudska? (23) To su stvari koje, dakako, imaju vanjštinu mudrosti u prividnoj pobožnosti i poniznosti i strogom postupanju prema tijelu, ali ništa ne vrijede za obuzdavanje ljudske prirode.

Obucite na se novu prirodu

3 Stoga, ako ste uskrasnili s Pomazanikom, tražite ono što je gore, gdje je Pomazanik, koji sjedi Bogu s desne strane². (2) Stremite onom što je gore, ne onom što je na zemlji, (3) jer ste vi umrli i vaš je život sakriven s Pomazanikom u Bogu. (4) Kad Pomazanik, koji je vaš život, bude objavljen, tad ćete i vi biti objavljeni s njim u slavi.

(5) Zato usmrtite sve što je u vama zemaljsko: blud, nečistoću, požudu, zlu želju i lakomost, koja je jednaka kumiropoklonstvu. (6) Jer zbog njih će se gnjev Božiji sručiti na one koji su nepokorni. (7) Tim putem ste i vi некоć hodili kad ste takvim životom živjeli. (8) Ali sada se i vi svega okanite – srdžbe, gnjeva, zlobe, klevete i uvredljiva govora svojih usta. (9) Ne lažite jedni drugima, jer ste odložili svoju staru prirodu s njenim običajima, (10) a obukli na se novu prirodu koja se obnavlja prema slici onoga koji ju je stvorio tako da ga bolje spoznate: (11) u toj obnovi nema razlike između Grka i Jevreja, obrezanog i neobrezanog, barbara, Skita³, roba i slobodna čovjeka, nego je Pomazanik sve i u svemu.

(12) Stoga, kao izabranici Božiji, sveti i voljeni, odjenite se samilošću, dobrotom, poniznošću, blagošću i strpljivošću, (13) podnoseći jedni druge i opraštajući jedan drugome ako se neko žali na drugoga; kao što je Gospodin vama oprostio, tako biste i vi trebali. (14) Povrh svega toga, obucite na se ljubav koja sve spaja u savršen sklad. (15) Neka u vašim srcima vlada mir Pomazanikov, na koji ste i pozvani u jednome tijelu, i budite zahvalni. (16) Neka riječ Pomazanikova bude u vama u izobilju; sa svom mudrošću podučavajte i opominjite jedni druge psalmima i hvalospjevima i duhovnim pjesmama, pjevajući Bogu sa zahvalnošću u svojim srcima. (17) Svaka vaša riječ ili djelo, neka sve bude u ime Gospodina Isusa, i zahvaljujte kroza nj Bogu Ocu.

² Tj. na najodabranijem mjestu.

³ Skiti su smatrani divljacima. Živjeli su uz sjeveroistočno područje Crnog mora.

Porodični odnosi

(18) Žene, slušajte svoje muževe, kako dolikuje sljedbenicima Gospodina. (19) Muževi, volite svoje žene i nikad ne postupajte grubo prema njima. (20) Djeco, pokoravajte se svojim roditeljima u svemu, jer to je milo Gospodinu. (21) Očevi, ne ozlojeđujte svoju djecu, da ne klonu duhom.

(22) Robovi, u svemu se pokoravajte svojim gospodarima zemaljskim, ne samo dok ste na oku, kao oni koji ugađaju ljudima, nego iskrena srca, bojeći se Gospodina. (23) Šta god činite, radite svoj posao odsrca, kao za Gospodna, a ne za ljude, (24) znajući da ćete od Gospodina primiti baštinu za nagradu. Gospodinu Pomazaniku vi služite. (25) Jer onaj koji čini nepravdu trpjet će posljedice nepravde koju je učinio, i to bez pristranosti.

4 Gospodari, postupajte sa svojim robovima pravedno i pošteno, znajući da i vi imate Gospodara na nebu.

Završne upute i pozdravi

(2) Predajte se molitvi, bdijući u njoj sa zahvalom, (3) ujedno se moleći i za nas, da nam Bog otvori vrata za riječ, da očitujemo tajnu Pomazanikovu, zbog koje sam i strpan u tamnicu, (4) da je jasno objavim, onako kako trebam govoriti.

(5) Mudro se vladajte prema onima izvan zajednice, koristeći priliku najbolje. (6) Neka vam govor uvijek bude prijazan, začinjen solju, da znadnete kako treba odgovoriti svakome.

(7) O svim mojim poslovima obavijestit će vas Tihik, naš dragi brat i vjerni sluga i rob s nama u službi Gospodinu. (8) Jer njega sam vam poslao baš zato da znate kako nam je i da vam on ohrabri srca; (9) i s njim Onesima, našeg vjernog i dragog brata, koji je jedan od vas. Oni će vas obavijestiti o čitavom stanju ovdje.

(10) Pozdrave vam šalje moj drug u tamnici Aristarh, te Barnabin rođak Marko – za koga ste primili upute: ako vam dođe, lijepo ga dočekajte – (11) i još Isus zvani Just; oni su jedini koji od Jevreja rade sa mnom za kraljevstvo Božije, i oni su mi bili utjeha. (12) Pozdrave vam šalje jedan od vas, rob Isusa Pomazanika Epafra, koji se uvijek dosljedno bori za vas u svojim molitvama, da stojite savršeni i potpuno uvjereni u svu Božiju volju. (13) Jer ja svjedočim za nj da se on veoma trudi za vas i za one u Laodikeji i Hijerapolu. (14) Po-

zdravljaju vas Luka, voljeni liječnik, i Dema. (15) Pozdravite braću u Laodikeji te Nimfu i zajednicu koja je u njenoj kući. (16) Kad se među vama pročita ovo pismo, dajte da se pročita i u zajednici laodikejskoj, a i vi pročitatite pismo iz Laodikeje. (17)

Kažite Arhipu: "Vodi brigu o službi koju si primio kroz Gospodina, da je ispuniš."

(18) Ovaj pozdrav ja, Pavao, pišem svojom rukom. Sjećajte se mojih okova. Neka je milost s vama!

PRVA POSLANICA APOSTOLA PAVLA SOLUNJANIMA

Apostol Pavao napisao je ovu poslanicu vjerovatno u Korintu, odakle ju je i odaslao (3:1–2; Djela apostolska 18:1–5) 51. god. n. e. Ona je jedna od prvih njegovih poslanica. Povijesna pozadina poslanice vidi se iz Djela apostolskih 17:1–16. Pavao je doživio golemo protivljenje Jevreja iz Soluna, odakle je morao uteći. Vjernici koji su ostali iza njega također su trpjeli progone. Poznato nam je da je Pavao bio u Korintu 51. god. n. e., jer jedan pronađeni ispis o Gallijevoj prokonzulskoj službi (Djela apostolska 18:12), koji je predsjedavao suđenju Pavlu u Korintu, smješta to u vrijeme između 51. i 52. god. n. e.

Pavao je napisao svoju poslanicu da ohrabri novoobraćenike na kršćanstvo u njihovim kušnjama, da dadne smjernice koje se tiču bogougodna života, da potakne vjernike na svakodnevno pregnuće i da jamči slavnu budućnost onima koji su umrli prije Pomazanika, a bili su uzvjerovali. Pored svega spomenutog poradi čega Pavao piše ovaj spis i tema o kojima u njemu raspravlja, treba reći da je cijeli tekst spisa na poseban način natopljen eshatološkom činjenicom o Isusovom drugom dolasku na Zemlju.

Zahvala

1 Pavao, Silvan i Timotej, zajednici solunskoj koja pripada Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Pomazaniku: milost vam i mir.

(2) Mi se uvijek zahvaljujemo Bogu za sve vas, spominjući vas u svojim molitvama, (3) i neprestano pred našim Bogom i Ocem imamo na pameti vaše djelo vjere i trud ljubavi i postojanost nade u našega Gospodina Isusa Pomazanika, (4) znajući, od Boga draga braćo i sestre, da vas je on izabrao; (5) jer naša Radosna vijest nije vam došla samo u riječi, već u moći i Duhu Svetom i s punim uvjerenjem; kao što znate kakvim smo se mi ljudima pokazali među vama radi vas. (6) I vi ste se ugledali na nas i na Gospodina, pošto ste u golemoj nevolji primili riječ s radošću Svetoga Duha, (7) tako da ste postali uzor svim vjernicima u Makedoniji i Ahaji. (8) Jer riječ Gospodnja odjeknula je od vas, ne samo u Makedoniji i Ahaji nego se i u svakom mjestu objelodanila vaša vjera u Boga, tako da mi ne trebamo o tome govoriti. (9) Jer ljudi sami pripovijedaju o nama, kako ste nas vi dočekali i kako ste se od kumira okrenuli Bogu, da služite živom i istinitom Bogu, (10) i da čekate

njegovog Sina s neba, koga je on uskrsnuo, Isusa, koji nas spašava od budućeg gnjeva [Božijega].

Pavlova služba u Solunu

2 Jer vi sami znate, braćo i sestre, da naš dolazak vama nije bio uzaludan, (2) nego smo, nakon što smo već patili i bili zlostavljani u Filipima, kao što znate, imali smjelosti u našem Bogu da vam kazujemo Radosnu vijest Božiju uprkos velikom protivljenju. (3) Jer naše propovijedanje ne dolazi od zablude ili nečistoće ili prijevaram, (4) nego baš kao što nas je priznao Bog da nam se povjeri Radosna vijest, tako govorimo, ne da ugodimo ljudima, već Bogu, koji ispituje naša srca. (5) Jer nikad nismo došli s laskavim riječima, kao što znate, niti sa skrivenom pohlepom – Bog nam je svjedok – (6) niti smo tražili slavu od ljudi, niti od vas niti od drugih, iako smo kao apostoli Pomazanikovi mogli postavljati zahtjeve. (7) Ipak, pokazali smo se blagim među vama, kao dojilja što njeguje svoju djecu. (8) Tako vas nježno volimo da nam je drago da podijelimo s vama ne samo Radosnu vijest Božiju nego i svoje živote, jer ste nam veoma omiljeli.